

Det bobler i Assentoft

Artiklen er baseret på samtale med Anna-Marie Flensborg, der er souschef i SFO'en, og den daglige leder af Boblegruppen ved Assentoftskolen i Randers

Opstart og baggrund for Boblegruppen

Boblegruppen startede op i februar 2006. Idéen til 'Boblen' opstod delvist pga. pladsmangel i de tre kommunale børnehaver, der ligger i skoledistriktet, men også pga. ønske om et større samarbejde mellem børnehaverne og skolen. Pædagogerne i børnehave og SFO blev den samlede faktor, og resultatet blev, at der blev indgået et samarbejde mellem kommunen, skolen og områdets børnehaver om at lave en tilbygning på Assentoftskolen, hvor man hvert år fra 1. februar samler de børn, som skal begynde i skole efter sommerferien.

Anna-Marie fortæller, at alle kommende skolebørn på Assentoftskolen starter i Boblegruppen 1. februar. Kommende tilflyttere får også besked om Boblegruppen, så deres børn kan tilmeldes inden skolestart, hvis det har interesse. Ifølge Anna-Marie har flere tilflyttere også her valgt at tage imod tilbuddet – også selvom de ikke nødvendigvis er flyttet til området endnu.

Organisering af samarbejdet

Samarbejdet om overgangen til Boblegruppen er beskrevet i en årsplan, som SFO'ens ledelse og børnehavelederne har udarbejdet i fællesskab. Årsplanen beskriver aktiviteter og ansvarsfordeling, herunder hvem der indkalder til møder, hvem der skal deltage osv.

Anna-Marie fortæller, at Boblegruppen ligeledes arbejder med mål og handleplaner, der på mange områder kommer omkring de samme emner, som ligger i de pædagogiske læreplaner, men at rammen fra de pædagogiske læreplaner ikke følges stringent.

Alle medarbejderne i Boblegruppen fra børnehaven og SFO får desuden udleveret såvel månedsplaner som mål og handleplanerne. Anna-Marie fortæller, at det selvfølgelig kan blive til mange informationer at forholde sig til på én gang. *“De fleste ting har vi med årene fået ind i de forskellige planer, som er redskabet til at sikre videndeling. Men det kan også være overvældende for personalet, hvor meget der er beskrevet. Så jeg må også være bevidst om, at man måske ikke kan rumme at huske alt sammen”*.

Anna-Marie beskriver, at Boblegruppen hører under skolen, men at den har en ressourcetildeling som en børnehave, og at den ikke er tilknyttet SFO'en. *“Vi ville ikke kunne gøre det, hvis vi ikke havde den normering, vi har. Børnene har stadigvæk en alder, hvor normeringen skal følge børnehaven”*. Samtidig har Boblegruppen også til huse i en ny tilbygning til skolen, som blev bygget specielt til boblerne. *“Det er det særlige ude ved os. I mange andre tidlige SFO'er integreres børnene i SFO'en. Det*

gør de ikke her". Et andet særligt kendetegn ved Boblegruppen er, at de modtager alle børn, der er vurderet klar til skolestart, og som skal starte i skole efter sommerferien.

Boblegruppen ligger som institution stille i efteråret, hvor der ikke er nogen børn. I den periode passer Anna-Marie derfor primært sit job som souschef for SFO'en. Hun fortæller dog, at det ikke helt kan undgås, at der fortsat ligger planlægningsopgaver med Boblegruppen i efteråret, ligesom foråret med Boblegruppen for hendes vedkommende heller ikke er helt fri for opgaver i SFO-regi. Hovedprincippet er dog, at hun kan have fokus på Boblegruppen i det første halvår, og SFO'en i det andet halvår.

Medarbejdere – frem og tilbage

En af de bærende tanker bag Boblegruppen er, at børnene får følgeskab over i Boblegruppen af pædagoger og medhjælpere fra deres egen børnehave. Det sikrer, at de fortsat har nogle kendte ansigter at forholde sig til, indtil de skal i børnehaveklasse. For at skabe kontinuitet fremadrettet for børnene indgår samtidig to pædagoger fra skolens SFO i medarbejderstaben. *"Det er en stor styrke, at børnene har kendt personale med og samtidig får kendskab til nogen, der skal følge dem helt op til 3. klasse."* De pædagoger fra SFO, der skal ned i Boblegruppen, tager forinden starten i Boblegruppen også ud i børnehaverne og møder børnene.

I den periode, hvor der ikke er Boblegruppe, er medarbejderne tilbage på deres normale arbejdsplads. Når Boblegruppen kører, ansættes vikarer i børnehaverne for de medarbejdere, som afgives til Boblegruppen.

Anna-Marie oplever, at det er meget forskelligt hvilke traditioner, børnehaverne har for, hvordan pædagoger og medhjælpere udvælges til at være i Boblegruppen. Det kan bl.a. ske ved at lade det gå på skift mellem stuerne. Ingen vælges dog uden en forudgående dialog om, hvorvidt vedkommende har lyst. Anna-Marie beskriver, at *"vi arbejder forskelligt fra børnehaven. De, der kommer, skal være klar til at starte på et nyt arbejde. De skal være nysgerrige på noget nyt."*

Optakten for pædagogerne starter med en introdag. Anna-Marie fortæller, at de her får talt om alt fra pædagogik til praktiske forhold, ligesom de laver en række aktiviteter, der har til formål at ryste dem sammen som personalegruppe. I kølvandet på introdagen afholdes opfølgende samarbejdsdage, hvor der bliver talt mere konkret om planlægning og afklaringer i forhold til det kommende samarbejde. *"Den svære del er samarbejdsdelen. Det er tre meget forskellige børnehaver, og SFO skiller sig også ud,"* siger Anna-Marie.

Det at vænne sig til nye fysiske forhold kan være svært – både for forældre og for børnehavepædagogerne. De oplever ofte, at der er i Boblegruppen er mange børn og et højere aktivitetsniveau, end man er vant til fra børnehaverne. *"Vi fra SFO er meget mere vant til at have mange børn i ét lokale. Det kan være et chok for pædagogerne fra børnehaven og for forældrene. Når forældrene kommer videre i SFO'en, kan de godt se, at boblegruppen har været en mellemstation mellem børnehave og SFO, men i selve skiftet kommer det ofte som et chok for dem."*

Den løbende udskiftning af medarbejdere gør, at det bliver en udfordring at sikre videndeling fra år til år, da en masse viden risikerer at forsvinde. Anna-Marie fortæller, at mål- og handleplan i denne

sammenhæng er et centralt redskab. Indtil videre har de imidlertid været så heldige, at der altid har været en genganger fra året før, som har ønsket igen at blive tilknyttet Boblegruppen. Det har været en støtte for Anna-Marie. *“Så er der andre end mig, der ved, hvordan det har foregået før.”*

Skoleforberedelsen i Boblegruppen

Boblegruppen er normeret til 75 børn. For at sikre, at ingen børn bliver overset, fortæller Anna-Marie, at de hver formiddag deler børnene i mindre grupper. Det giver mulighed for at se, hvordan børnene fungerer sammen i forskellige grupper. *“Vi vil gerne se børnene i så mange sammensætninger som muligt med henblik på klassedannelse. De må gerne skabe nye kammeratskaber ved at mødes på tværs.”*

For at understøtte fokuseringen på hvert enkelt barn er hver pædagog i Boblegruppen primært ansvarlig for en børnegruppe på 10-12 børn. Med ansvaret følger, at det er disse børns forældre, pædagogerne har samtaler med og ansvaret for at give tilbagemeldinger til om barnets trivsel. Den ansvarlige pædagog vil oftest komme fra den samme børnehave, som børnene og forældre kommer fra. På den måde kender den ansvarlige pædagog allerede familien på forhånd.

Selve aktiviteterne i Boblegruppen er møntet på, at der skal være nogle læringselementer. Det er dog samtidig vigtigt for Anna-Marie, at det også anerkendes, at børnene endnu ikke er startet i skolen. *“Det er ikke på den måde, vi arbejder. Men vi stiller noget større krav end i børnehaven, og det kan vi lettere, da vi kun har de store børn. De er ikke længere børnehavebørn, men heller ikke helt skolebørn endnu. Det skal ikke være sådan, at når de starter i 0. klasse, så har de prøvet det hele før. De krav, vi stiller, læner sig meget op af skoledelen, men hvis børnene ikke kan klare det, kan vi hjælpe mere, end børnehaveklasselederen kan. Vi har jo den højere normering.”*

For Anna-Marie ligger en del af forskellen mellem børnehaverne og Boblegruppen derfor også langt hen ad vejen i de forskellige kulturer. *“Vi prøver at tilpasse vores kultur til skolens og prøver at lægge os op ad skoledelen. Der gælder primært de samme regler som for dem, der går i skole. De skal ikke opleve endnu et kulturskift ved at komme i skole.”*

Om formiddagen anvender Boblegruppen gerne eventuelt tomme faglokaler på skolen eller SFO's lokaler. Herudover fortæller Anna-Marie, at de har en aftale med børnehaveklasserne om at komme på besøg med en børnegruppe en gang om ugen. Børnehaveklasserne har gerne aktivitetstime, når Boblegruppen kommer på besøg. Besøgene handler ifølge Anna-Marie meget om, at Boblegruppen *“kommer op og snuser”*. Det giver børnene mulighed for at hilse på børnehaveklasselederne – og børnehaveklasselederne får dannet sig et billede af børnene.

Anna-Marie oplever samtidig, at Boblegruppens medarbejdere har meget bedre muligheder for at samarbejde med børnehaveklasselederne, fordi de ligger så tæt på hinanden. Hun fortæller bl.a., at de to gange om ugen gennemfører fælles aktiviteter på tværs af børnehaveklassen og Boblegruppen: *“Det tror jeg ikke, man ville gøre, hvis man var ude i en almindelig børnehave. Og så møder vi også hinanden flere steder på skolens område.”*

Skolestarten

Anna-Marie fortæller, at det er hendes oplevelse, at Boblegruppen gør, at de i børnehaveklassen undgår at bruge de første par måneder på at gøre børnene trygge. Børnene kender allerede hinanden og har derfor både socialt og fysisk vænnet sig til de nye omgivelser. Det er derfor hendes oplevelse, at de er bedre rustede til at gå i gang med at lære fra starten af, i stedet for at bruge tid og krudt på at lære de fysiske rammer og hinanden at kende.

“Børnehaveklasselederne melder om, at det er en lettelse, efter vi har fået Boblegruppen. Alt det, de plejer at bruge de første par måneder på, er afklaret. De bruger normalt også lang tid på den sociale del og regelsæt. Det kan de mere eller mindre hoppe lige ud i, og det ser de klart som en fordel.”

Det tætte overgangssamarbejde gør også, at de i skolen allerede er bekendt med de problemstillinger, der måtte være i forhold til nogle af de svageste børn. Det gør, at man fra starten kan have taget nogle forholdsregler eller lavet aftaler om, hvordan man bedst muligt arbejder med barnet. Og hvis der er nogle ting, børnehaveklasselederne bliver usikre på, kontakter de Anna-Marie. Hun oplever derfor, at det virker naturligt for begge parter at tage fat i hinanden og bruge hinandens viden. Dette understøtter den tætte fysiske placering af både Boblegruppen, SFO og børnehaveklasserne.

Anna-Marie fortæller, at hun kan bidrage med mere til børnehaveklasselederne, end børnehaverne vil kunne, da hun er tættere på skoledelen og derved har en større viden om, hvad der forventes, hvilket styrker sparringen med børnehaveklasselederne.

Til gengæld er Anna-Marie ikke sikker på, at Boblegruppen har de store indvirkninger på antallet af sene skolestartere. Hun fortæller, at de reelt har fået flere, siden Boblegruppen startede. Hun oplever i stedet, at det er blevet sværere for børnene, fordi der bliver stillet flere krav i dag. *“Det samfund og den kultur, de vokser op i, har forandret sig og forandret børnene. Børnene har flyttet sig. Børnene er ikke vant til de krav, de stilles over for i skolen.”*

Forældresamarbejdet

Det er Anna-Maries oplevelse, at bortset fra, at forældrene synes, at skiftet til Boblegruppen i første omgang virker stort, er de samlet set glade for tilbuddet. Især synes det at møde nye kammerater og blive blandet med hinanden at være positivt for forældrene.

Forældrene synes ifølge Anna-Marie også at få et mere afslappet forhold til skiftet til skolen. For forældrene er det stadigvæk meget stort, at deres børn skal starte i skole. Men de kan også se, at børnene ikke længere virker nervøse for at skulle i skole. *“De synes bare, at det er sejt, at de skal i skole. Børnenes ro giver forældrene ro.”*

For forældrene afholdes tre fælles forældremøder – et indledende i oktober om skoleparathed og Boblegruppe, et lige før start i Boblegruppen og ét i april. Men fordi der er tale om en relativt kortvarig periode, afholdes kun individuelle forældresamtaler, hvis der opstår særlige behov for det. Ellers tages kontakten via de daglige møder, når forældrene afleverer og henter deres børn. *“Nogen er*

da usikre på, hvordan deres barn trives i de nye rammer. Men langt hen ad vejen er forældre og børn så trygge på grund af det kendte personale, at der ikke er behov for forældresamtaler.”

Overførselsværdi til andre

Boblegruppen har for Anna-Marie primært været med til at gøre overgangen fra dagtilbud til skole anderledes og bedre. Om det kommer til at have indvirkning på deres skolegang fremover, kan hun kun gisne om.

Det er til gengæld Anna-Maries klare oplevelse, at tankerne bag Boblegruppen og konceptet med at afgive medarbejderressourcer i børnehaverne vil kunne indføres i andre kommuner. For Anna-Marie er en af de største værdier ved Boblegruppen muligheden for, at kommende skolebørn mødes med deres kommende klassekammerater. *“Jeg ser en fordel i, at man generelt får samlet alle de kommende skolebørn i en gruppe. I storbørnsgrupperne i børnehaverne møder de ikke de kommende kammerater. Det gør de i Boblegruppen. Det er samtidig vigtigt at få samlet hele skolebørnsgruppen plus, at de ikke bare skal proppes oveni SFO'en. De skal have lov til at være en gruppe for sig selv,”* slutter Anna-Marie.